

Megjelenik hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 10 fr. o. 6.
Félévre . . . . . 5 „ 50 kr.
Évnyegyedre . . . . . 3 „ „ „
Egy órára . . . . . 1 „ „ „

Szerkesztői szállás:

belső tudósokra 122. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hassenstein és Voglernél (Neuer Markt 11 szám.)
Peston: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitási cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimszándék.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1870. nov.—dec. folyamára.

Hogy t. olvasóink a nagy fontosságú harci eseményekről rögtön és pontosan értesülhessenek, minden nevezetesebb eseményről eredeti távsürgönyöket közlendünk. A lap megjelenése közben érkezett távsürgönyöket külön adjuk ki. A más lapok által hozott táviratokat a „Legújabb” rovatban találják fel t. olvasóink; ha a pesti táviratokkal érkeznek nevezetesebb hírek, ezeket a „K. Közlöny” rendkívüli mellékleteként, a pesti lapok megérkezése után pár órával, külön lenyomatban hordatjuk szét.

A Szerkesztőség.

Előfizetési-díj:

nov.—decemberi 2 hónapra 2 frt., egy órára 1 frt. o. é.

Az előfizetési pénzek posta-utalvánnyal kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Jókai legújabb felolvasása.

(Brrr.) A „Hon” 262. száma azt hirdette, hogy Jókai oct. 29-én felolvasást tart a sputcazi népkörben „Tallérosi Zebulon”-ról. Szintegy képzeltem, mily érdekességgel várja a fővárosi közönség jeles humoristánk szellem- és satyradús előadását, s már már elkezdék sajnálkozni a miatt, hogy ily távol lakva Pest Budától, nem élvezhetem Tallérosi jellemzését, midőn ugyan a „Hon” fönnirt számában megpillantám a vezércikket. Ezt is Jókai írta alá s bizonyosul egyik fejezetét képezend a Tallérosi-politika. Koszorusz humoristánk, mint udvarias ember, nem akarta a kíváncsi közönséget más napig (oct. 29.) várakoztatni, már egy nappal előbb (oct. 28.) kiadta a legolvasottabb lapban Tallérosi előszavát; ezzel nekünk vidékieknek is juttatott az élvezetből, s egyszersmind a kevesebb avatottak számára azt is jelezte saját signaturájával, hogy Tallérosi és Kakas Márton Jókaival elváhalan szövetségben élő politikai és diplomatai triumviratust képeznek, s a hadi dolgokhoz is mindhármán egyforma alaposan járunk.

A Tallérosi praefatio tárgya a metzi capitulatio. Kakas Márton úgy találja, hogy a „150 ezer francia katona Metz várából akár merre kereszttől törhetne magát kétszáz ezer német Landwehr ostromzárán, ha akarta. De a francia nemzet állítja, hogy egy elhibázott politika röpitébe van belevonva, s ezt meg kell állítani és azután az egész politikáját újra kell kezdenie. Ne beazóljunk árulástól, gyávaaságról, a francia katonának igaza volt, midőn a fegyvert lerakta.” Tovább meg így ír Jókai — akáram mondani Tallérosi: „a metziek katonai jó hírüket felaldozták, hogy Franciaországot megmentésük — hazájukat a harc mezején többé meg nem szabadíthatták.”

Tallérosi nem akarja a metzi capitulatiót „hadászati esemény”-ként megítélni; ezt nagyon bölcsen is teszi, mert alig találna reá analog esetet.

1800-ban Kleber tábornok, az Afrikába zárt 20,000 francia fővezére capitulatiót köt a törökökkel és angolokkal olyformán, hogy a török hajók szállítsák haza csapatait fegyveresen Franciaországba, az angolok felfogadták, hogy ebben akadályozni nem fogják. Azonban, midőn a 80,000-ból álló török egyiptomi hadak csak egy órányira álltak Carrotól, az angol admirál, Keith, azt kívánta a hős elcséltől: tegye le a fegyvert s csapatai menjenek hadi fogságba. Mit tett Kleber? Felolvasatát az angol admirál levelét katonái előtt, s azután így szól hozzájuk: „Katonák, ily szemtelenségre csak győzelemmel lehet felelni. Előrel! Megtámadta 20,000 emberrel a roppant túlnyomó számú ellenséget, megverte, elfoglalta egész üzbérséget, podgyaszát és Syriáig üldözte. Ime, így capituláltak régen a francia tábornokok, a kik győzni akartak!”

Tekintélyes stratégák mutatták ki azt, hogy Bazainétól függött aug. 12—13-án visszavonulni Chalonba. Maga Jókai, egyetértve Tallérosival, bevallja, hogy a 150,000 francziával át lehetett

volna törni a 200,000 burkossal, tehát szabadulni abból a helyzetből, melybe Bazain önként szoritatta magát, hanem mégis azt állítja, hogy a katonák „hazájukat a harc mezején többé meg nem szabadíthatták!” Éu ezt az okoskodást se hadászati, se politikai szempontból megérteni nem tudom; mert minő haderő talpraállítására szolgált volna alapul, mint keret 120—130,000 ember, közte 6000 főtiszt — Franciaország északi és déli, ellenségtől szabad megyéiben — ezt Kakas Márton is kőn yen kiszámíthatná. E nélkül is már nyomultak előre Lille felől, s a Loire mellett tetemes haderők, Garibaldi is megjelent a lyoni hadak mellett, s Páris bámulatos egyetértéssel és hősiességgel védte magát a poroszok ellen, kiknek sorait úgy Páris, mint Metz előtt éhség, betegség, fegyver tizedelte: — s ekkor rakja le Bazaine fegyvert azokkal, kik Jókai szerint is, „ha akarták” átörhettek a poroszokhoz, és utóbb Tallérosi mégis úgy találja, hogy „dicselelnél bár, de okosan cselekedtek.”

Tudja-e a csodálatos politikai triumviratus, hogyan mentik meg az ily capitulatiók Franciaországot? Kötött kézzel, lábbal szolgáltatják a barbar győző kezébe; és kifosztja népét pénzéből, fegyveréből, s véresen sújtva le őt a porba — meggyalázza, úgy járva el vele, mint bajdan Róma Carthagoval. Ha ilyen Franciaország megmentése, előbbre kellene tennie a becsülettel való végpusztulást.

A korcsmárolási kiváltság megszüntetése.

A képziselőház ujonnán megnyilt ülészakára több fontos törvényjavaslatot jelentett be az igazságügyér, melyek egyike a korcsmárolási kiváltság, e középkori feudális előjog megszüntetésére, illetőleg megváltására vonatkozik.

Alig lehet már ma valaki, ki az említett megszüntetést ne helyeselné, s úgy ne tekintené azt, mint az 1848 ki törvények által inaugurált nagy társadalmi elv: a jog-egyenlőség természetsszerű, szükségképi következményét, s ugyane nagy elv foganatosításának kiegészítését.

Szükség, hogy a birtok, munka, tőke, szóval a nemzetgazdászati minden tényezője egyaránt és minden téren szabad és független legyen, s az e részben régente fennállott korlátok utolsó maradványa is elenyészék.

Az e tekintetben kilátásba helyezett intézkedés azonban csak azon esetben lesz correctnek nevezhető, s kitűzött magas feladatát is csakis azon esetben érndi el, ha czimének megfelelően, azaz, ha a megszűntetés szó nem válik pusztán írott malasztá.

Lássuk pár alaponásban a korcsmáregalét megszüntető törvényjavaslat tartalmát.

Az 1. §. rendeli, hogy a korcsmárolási jog, mint regale, megszüntetessék, s az eddig jogosultak kártalaníttassanak.

A 2. §. kimondja, hogy községek, ngy-szintén a közbirtokosságok (compossessoratusok), melyeknél az ebből befolyt jövedelem nem oszlott meg egyesek között, továbbá puszták birtokosai nem részesülnek kárpótlásban.

A 3—5. §§-ok értelmében a megváltási összeg az utolsó öt évi átlagos jövedelem husszorosából áll.

A 6—12. §§. rendelik, mikép a község a meghatározandó megváltási összeget fizetni tartozik, továbbá a fizetés módozatait s az e körüli eljárás rendezik.

A 13. §. meghatározza, hogy jövőre a korcsmárolási jog kizárólag a község által gyakorolthatatik, mindazáltal az iparhatóság felügyelete alatt, és hogy az általa eszközölt jövedelem a községi pénztárba folyjon be.

A 14—22. §§. ezen községi kezelési részleteit szabályozzák.

A 23. §. 1871 május 1-jét tűzi ki határnapul, mint a melyen e törvény érvénye kezdetét veendő, s annak végrehajtásával az igazság-, bel-, kereskedelem- és pénzügyi ministereket bizza meg.

A nevezett törvényjavaslat szövegének e rövid ismertetéséből is látható, hogy annak intézkedései nem felelnek meg a felülírt czimnek, midőn a szerint az eltörölni szándékolt kiváltság nem szűnik meg, csak

gazdát cserél, kizárólagos jellegét azonban továbbra is megtartja.

E szerint azon községek, melyek ily korcsmárolási előjoggal eddigelő birtok, annak birtokában továbbra is megmaradnak, csak egyes birtokosok, vagy közbirtokosságok kezéből vétetik az ki és ugyanazon helységekben a községekre ruháztatik át.

A dolog lényegén az mitsem változtat, hogy a községek e birtokbavételért az előbbi tulajdonosoknak törvényesen meghatározandó kárpótlást nyújtani tartoznak, s a nemzetgazdászati követelményeinek koránt sincs elég téve azáltal, hogy egy a szabad versenyt akadályozó magánjog, egy kézből a másikba megy át.

Kétséget nem szenved, hogy miután a középkori földesuri előjogok többi része már megszűnt, ennek is meg kell szűnie; az is felül áll minden kételyen, hogy ezen előjog eddigi jogos birtokosai méltányosan kárpótlandók; de a midőn előjogot akarunk megszüntetni, ne hozzuk azt be más czim alatt ismét.

Ez a korcsmárolási előjog eddigelő egy vagy néhány birtokos kedvezménye volt, váltsa meg azt attól, vagy azoktól a helység összes lakossága, és legyen aztán mindnyájok közös birtoka, azaz szabad ipar tárgya.

Ismerjük ugyan ama morális indokokat, melyeknél fogva az igazságügyér a megszüntetendő korcsmárolási monopoliumot inkább óhajtaná a község, mint morális testület, tulajdonává tenni, semhogy azt egyesek korlátlan birtokába juttassa, — méltán tarthatni ugyanis, hogy a sok korcsma egyazon községben demoralizálандja a lakosságot, kivált népünk jelen műveltségi állapotában, — az is igaz, hogy a korcsma-jövedelem sok üdvös közintézmény létesítésére képesítné a községeket; ámde jobb, ha az ily közjövödelmek összpontosításáról s közczélokra fordításáról a község tagjai szabad egyezkedés folytán intézkednek.

A korcsmárlás is csak oly szabad verseny tárgya, mint bármely más foglalkozás. A mi ártalmat a közerkölcsiségre vagy közbátor-ságra nézve magában foglal, az ellen legczélszerűbben az ipartörvény útján lehet intézkedni.

Alkossa meg tehát a törvényhozás előbb az ipartörvényt, vegye fel abba a korcsmárolási jog gyakorlatára nézve szükségeseknek mutatkozó intézkedéseket is, és aztán törölje el a korcsmárolási monopoliumot, az eddigi jogosultak kártalanítása mellett, végképi és egészen.

Törvényhatósági állapotaink.

Udvarhelyszék, octob. közepén.

Eppen jókor — a képviselő bizottmány harmadik rendes ülészakára — érkeztem haza; mint hogy pedig engem a szék közügyei még most is utógondolat nélkül érdekelnek, legelső teendőm volt az anyavárosba sietni, hogy ott magamnak a helyi világ forgásáról némi tájékozást szerezzek.

S minő fordulat, Isten jóvoltából!

Más idők, más emberek...

A közéleti állapotokat s az ezekkel kapcsolatos társadalmi viszonyokat — és pedig nem csakely terjedelemben — modern irányu átalakulás csalhatlan tényei jellemzik; mig ezekkel szemben, általam közelebből ismert régi celebritások gravitálásában s főleg ezek egykori kedvencz táplálásában — az osztályok között ápolit feszültségben — roppant reduciók mutatkoznak.

Én e változásokon lelkemből örvelek, és pedig nem holmi privát érekből, mintha t. i. a mult háttárságait megboszulva érezném magamat, hanem egyedül és csupán azért, mert a dolgok ezen új rendje által a közérdek, ha még nem mindent, de már is igen sokat nyert, s hovatovább mindinkább nyerni fog...

Ezen egyetértéssel rövid évnegyedes ülészakának mindenekelőtt az Ugron Lázár lemondásával üressébe jött alkirálybírói állomás betöltése fölötti intézkedés köleszűnt különös érdekeltséget, fontosságot.

A választást bizonyosnak lehetett tekinteni; mert a többség által oly szabadelvű álláspontrévényre emelésével hozott kapcsolatba, mely mellett a hagyományos mult vonagló öröklődéseinek el kellett törpülnie.

Két jelölt volt fölléptetve; mindkettő jobbol-

dali; mert tudai való, hogy Udvarhelyszék kezdetől fogva a jobboldal elveit vallotta és azokhoz mai napig tántoríthatatlanul hí maradt; hanem ott volt a bökkenő, — a mint értesültem — hogy az egyiket a józan irányu haladás, a tett, a reform emberei léptették fel, míg a másik mellett „a szélső jobb” ráklábon utazó, de a hol érdekei ugy kívánják, még „a szélső ballal” is coquetirozó fractioja készült elkeseredett lándzsatörésre. Igen, mert üszitüszürelleg érezte, hogy egy ily domináló positio elvesztése az udvarhelyszéki politikai szemkápráztatás- és zuguralmának bukását vonja maga után.

A hadak föl voltak állítva, s hogy harcztéri tudósítás alakjában beszéljek, a körüljáróalái hadművelet az ostromlók nem csakely hadászati ügyességét árulta el, mely az ostromlottakat — élelmes szemfülességök daczára — nagyon meglepni látszott, mert parlamentair-jök által azon cselekedést hozták ajánlatba, hogy az ostromzáralt positio ideiglenesen nyilváníttassék semleges terrenumnak, azaz: a választás maradjon el. Azt izenték vissza: mi zsbáruak nem vagyunk; ugy gkévényen nem árulunk; álláspontunkat fel nem adjuk. Ezzel a koczka el volt vetve, s az actio kezdetét vette.

A kisebbség veterán vezére megadta a szokott intő jeit, s — a mi engem nem csakely mértékben lepett meg — a debatte-t egy régi lekezyezett atyafi nyitotta meg. Válogatlan szavaiból ugy vettem ki, hogy a más szájával beszélt, rövid okoskodása pedig oda lyukadt ki, hogy — nem kell választás. Lön erre obligát fülek hegyezése és obligát ajkak tompa helyeslése. (Nemely hangra ráismertem a régi időből.) Ugyanezen álláspontot foglalta el egy, mindig alsóbb rendű közvetítési politikát tűző veterán „polgártárs” (?), és egy fiatal politikai voligieur; ez utóbbi különösen nagy pathosszal hangszólóván, hogy — miután semmi teendő sincs — a királybírói állomás betöltése fölösleges, és hogy a megtakarítandó fizetésből minő üdvös beruházásokat lehetne létesíteni, például: a székházra, hogy reánk ne roskadjon, az útkra, hidakra, hogy a szegény csakely ember „Szilaj” ökrének és „Riska” tehénének a lába ki ne törjék (a lovakat nem is említette!); a kórházra, hogy bizonyos nagyon elharapódzott senyv megakadályoztassék, és így tovább; az „oh nép” szájaizét csiklandozó argumentumokkal szépen bizonyígtat: mikép lehetne és kellene a tengert medtréből egy vizesüpp segélyvel csodatevőleg saját malmunkra hajtani, és hogy mennyire megkönyvitené ezen eljárás a jelen Bach-féle rendezer nyomasztó terheit!

Szemeszédett szavak, az útszélről! „Fekete gyémántok” a „Lapos kö” aljából, az érvelés tulvilági regioiból!

— Milyen fiatal, és mennyire vitte már! —

sugá mögöttem egyik atyafi a tőzsomszédjának.

A mi engem illet — megvallom — kedvem lett volna rendre inteni a fiatal magyar Junkert. Nem lehetett, mert incognito voltam ott. Am, a mit nem tehettem én, megtették egy-ketten emberül. Csak ugy pattogtak az argumentumok ad hominem, és mi tapsoltunk valamennyien. Ezek az üttudatra ébresztett üznetlen jogérzet öröm-tapsai valának.

Legelsőbben is megkérdezték tőle: avagy a magyar parlament és kormány létezése és működése, a szélsőesség által elodázhatatlan igényelt, és az országgyűlési többség által engedélyezett indennitas, azon ténykörülmény, hogy a székház termében, mint képviselő bizottmány ülésünk, sőt a nagyságos urfi badar dictioit meghallgatjuk, hogy tisztviselőink szabadon választjuk, belügyeink fellett önállólag intézkedünk, hogy képviselőink által a törvényhozásba befolyást gyakorolunk: avagy mindezen s több ezekből folyó tények parlamentaris rendszerünknek, alkotmányos életünknek nem megannyi kétségvonhatlan eclatans jelei-e? Hiaz ez iránt ma már még Madarász úrnak sincsenek scrupulusai! És e kérdésekre mély hallgatással párosult pirulás lett a felelet.

Aztán udvariasan megkérdezték azt is, hogy ha a választás az oly ügyetlenül leplezett takarékoság szempontjából csakugyan fölösleges: honnan van az, hogy a szájas patrioták ily későn jönek e magvas gondolatra? hogyan és miért nem jutott eszükbe 1867-ben július 10-én a választásoknál? avagy később, az utóbbi képviselőválasztás alkalmával? vagy azután egész a lemondásig? hát ezen idő alatt csakugyan ingyen fructificált volna a Bogen? és hát ez is a szék annyira óhajtott boldogsága érdekében történt legyen?... és a felelet lön, mint fölelőbb.

Végül bebizonyították neki, hogy a választás nemcsak nem fölösleges, sőt szükséges mulhatatlanul. Mert ma már a királybíróaság sem parádéhi vatal, nem nobile officium, mint régen volt, s a

mint némelyek ma is szeretnék. Ma közigazgatási téren többet kell tenni és végezni egy évben, mint a mennyit tettek a hánytorgatót 38 év alatt. A teendő sokaságát pedig nem abból kell megítélni, mit tettünk — a nyugtáiról és korteskedésen kívül — a közlebbi három év alatt; hanem abból, hogy mit és mennyit lehetett és kellett volna tenni és végezni oly irányban, hogy a régi ázsiai adminisztratio nyugteiből kibontakozunk, s hogy közigazgatásunk minden ágazatában lendületet, új, pezsgő életet nyerjen? Munka van bőven, talán még sok is, s a mint a világi dolgok indultak, majd tenni fog többet is. Aztán egy lelkes, erőlyes, ügybuzgó és lelkiismeretes közigazgatási tisztviselő, a ki nem szokta lesni a napot — a primát — mint hitvány napszámos, a ki tud is akár is dolgozni, nem fog az ki a munkából semmi körülmenyek között; csak hogy, igaz, ember kell a gátra, nem halász.

De hiszen éppen az fájt a választást ellenző hazafiaknak, hogy a választás barátai találtak legényt a gátra; de mert éppen az fájt, már is szünetelt vereségük dacára, megkisértették még egy akadályt gördíteni a józan többség hasznos irányu útjába: névszerinti szavazást erőszakoltak. Megtörtént az is. És miönn annak eredményül látták volna, hogy valami kétszáz szavazó közül csak 19 által támogattnak — cum pudore capitulálnak vala. És Tibád Antal főjegyző közfelkiáltás útján királybíróvá választaték. En már sok választásnál voltam szemtanu, de a közlekedésnek őszintébb kifejezését nem tapasztaltam: bármerre tekinték, örömtől sugárzó arcokra estek szemeim, s ha történetesen tükörbe pillantok, a legsugárzóbbat ottan láttam volna; a kik lesütyötték fejüket e jelenetnél, azok nem számítanak.

Ily előzmények folytán született aztán ama nagy bírnévre kapott magántársulmány, melynek közlésével valaki a „Hon“ t oly szépen feltűtette, és a mely eképpen hangzott:

A székhöz nál fényes győzelem! Az ellenség rendetlen csoportokban szalad. Tibád Antal királybíró. Minő fordulat Isten jóvoltából!

Jellemzők voltak egyes atyafiak rövid megjegyzései: milyen fiatal még, és milyen sokra vitte már; — ha az én fiam volna, nem adnám kerek Udvarhelyszékért; — adja Isten azt a kárt nekem, a mit a szék ezen választás által veszeni fog; — Udvarhelyszék közéletének történetében ezen választás egy oly punctum képez, a melyen innen új korszak kezdődik; — csak hogy majd el ne hinné magát; — csak hogy át ne csapna a túlsó oldalra; — dehogya... stb. stb.

Később tüzetesebben is sok szöveget hallottam ezen fiatal ember képességéről, jellemzőségeiről. Jelesen a főjegyzői töllet oly kitünően forgatta, hogy az udvarhelyszéki képviselő bizottság üléséről vezetett jegyzőkönyvek történelmében forma, nyelv, szabatoság és tárgyúság tekintetében korszakot alkotott. Ezen kívül ügykezelés, munkafelosztás, hivatalos ügydarabok gyors és pontos el látása stb. tekintetében a tisztségén egészen új rendet teremtett; s ezen körösztü intézkedést a dultói hivatalokra is kiterjesztette; szóval: a közigazgatás régi laza állapotát teljesen átalakítván, és így azt a modern administratio színvonalára emelvén, rövid másfél év alatt annyit tett, a meny nyíról más nem álmódott fél életen át. És még sem szavaztak jegyzőkönyveleg elismerést neki, és én egyelőre nem értettem ezt, hanem később csakugyan rájöttem, hogy hát mire való is lett volna az a ceremonia? hiszen ő arra nem szorult, miután az általa vezetett jegyzőkönyvekben ugy is eléggé öröközte nevét. Nem lehet csodálni, ha ily rövid és mégis szép mult után még szebb reményekkel fordulnak feléje új állomásából kifolyólag, hol tehetségeit a közjó érdekében önzetlenül érvényesíteni most még tágasabb tér nyílt neki. Innen van, hogy megválasztatásán annyira és oly jogosultan esingöttek, és hogy a fölött, mintan megtörtént, annyira örvendettek. Áldja meg az Isten mind a két kezével!

Főjegyzőnek — szintén fölkiáltás útján — Szentkirályi Árpád, és helyébe aljegyzőnek Jakab Gyula választatott. Azt mondják, hogy ezek is mindketten jóra menendő képes fiatal emberek, a kiktől szintén sokat várhat a közügy.

TÁRCZA.

Miksa császár és III-ik Napoleon.

B. Estvan ezredes naplójából.

IV.

Megtört szívvel siettem Auszrián keresztül. A mindig vidám Bécs most nem érdekelt, nyugalom és pihenés nélkül siettem Német s Franciaországgon keresztül, míg fáradtan s betegesen Párisba értem. Most már Páris is minden érdekét elveszté elöttem, s elmerengve mentem végig a csodaszép elyei mezőkön, keresztül a d'Alba utcán, s pár perc múlva Almonte tábornoknál valék.

Némán tekintünk egymásra, mert mi ketten tudtuk, hogy a császárnóval minden veszte van. Most már Mexikóba lehet leggyorsabban visszatérni — volt a legfőbb feladat.

Ezalatt Napoleon Eugeniával és hű satrapával kedélyesen tölté Biaritzban napjait. Miksa sze-

Ezzel az érdekes ülést magamra nézve eloszlattam.

Kemény Pál.

A szervező kath. congressus ülései.

A szervező kath. congressus első, mult hó 26-án tartott ülését Simor J. hercegprímás, mint elnök, tartalmas beszéddel megnyitván, erre öt a gyűlekezet nevében Majláth Gy. üdvözlé, melyben kiemelve, hogy hazánk közjogi átalakulásával az egyházi reform, különösen az egyház s állam közti viszony megállapításának kérdése is elodázhatlan szüktségé vált. Szólt reményli, hogy jelen szervező gyűlés e kérdéseket a hg.-primás vezérlete alatt a körszellemnek megfelelőleg fogja megoldani.

Ezután az elnök kijelölése folytán Hatala P. az egyháziak, Horánszky N. és Balogh S. a világiak részéről korjegyzők, és Léway S. püspök s Veszely K. az egyháziak, gr. Károlyi Gy., Huszár J., Inkey Zs. és Szilágyi V. pedig a világiak részéről az igazoló bizottság tagjaivá lettek.

A 28-án tartott második ülésben mindenek előtt felolvastatik gr. Károlyi Gy. jelentése az igazoló bizottság részéről, mely szerint a négy érseki tartomány káptalana, a tanügygyel foglalkozó 5 szerzetesrend, a világi papság és a külön nem képviselt szerzetesek, végre a világi kath. egyetemek összesen 33 küldött által vannak képviselve, a 20 püspöki megye és a pannonhalmi főpátság részéről választott igazoló világi képviselők összes száma pedig 129.

Ezután az elnök ajánlatára ideiglenes ügyrendül az előkészítő congressus szabályai fogadttak el.

Végre elnök kitévén a jövő ülés napirendjére az alelnök és jegyzők választását, az ülés eloszlék.

Bécs, octóber 25-én.

— A bécsi „magyar társas kör“ szervezőtől és irányától a következőket írja egy fiatal ismerősünk: „A körnek, mely 1862 nov. 2-án alapult, irányja: a magyar akadémiái elem közpon-tosítása, szellemi s testi kiképzés céljából. Jelző: „Magyar név becsületére, magunk örmére“. Szalag: veres-fehér-zöld. Jelmondatának első része, t. i. „Magyar név becsületére“ fejezi ki s körvonalozza azon törekvést, melylyel a kör a maga tagjait az erkölcsi súlydétől megóvjá, s becsületet, jellemes hazafiakká képezni igyekszik. Jelmondatának második része: „Magunk örmére“, a barátságos összejövetelnek bizonyos tekintetben „burschenschaft“-i oldalára vonatkozik. A szellemi kiképzésére szolgáló eszköz: egy talán 140 db. álló könyvtár. A szellemi kiképzésnél nagyobb súly van fektetve a testi kiképzésre, ugyanis: a körnek saját vívodája, vívomestere s víveszközei vannak. Ki be akar lépni a körbe, két hónapig nem kap szalagot, tehát nem rendes tag, s a két hónap letelte után is csak úgy lesz azzá, ha a gyűlés abszolút szótöbbséggel megválasztja. Két hónapig csak mint „belépő tag“ szerepel. A felvétel csak egy, irásban beadott, s az elnökhez címzett, előleges kérdés után történik a bizottság beleegyezésével. A részvénnyel egy hónapra 1 frt. Minden héten, pénteken este 8 órákor összegyűlnek a kör saját helyiségében, a „Zum goldenen Brunnen“ című vendéglőnek egy „Glassalon“-jában, együtt vacsorálnak, isznak, szolidan mulatnak, egész 11-ig, a mikor a rendes gyűlésnek vége van, s kezdődik az úgynevezett „ex gyűlés“, a kinek tetszik, ott marad, s a kinek nem, hazamegy. Megjegyzendő, sokkal nagyobb az elnöknek a tagokra és a tagoknak egymásra s magára az elnökre gyakorolt erkölcsi nyomása, semhogy a gyűlés féltelen részegeskedésre fájjon.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése octóber 26-án.

Elnök: Somssich Pál.

Jegyzők: Bujanovics Sándor, Széll Kálmán.

A kormány részéről jelen vannak: Horvát Boldizsár, b. Bedekovich Kálmán, Gorove István, b. Eötvös József és Kerkápoly Károly miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül bitelesítették.

rénccéltésége iránt senki legkisebb részvétet sem mutatá; hanem fény, pompa és öröm közt csak Chassepots, mitraillessel stbefflékkel — mik Napoleon dynastiájának alapját képezék — foglalkodtak.

Két nap múlva már Isten hozzádat mondtam Párisnak, s ugyanazon gözhajón, melyen Európába jöttem, tértem vissza Mexikóba.

Orizabán — egy kis mezővárosban — Veracruz és Pueblas közt találtam Miksa császárt, ki egy postamester szerény házában ültető volt fel császári főhadiszállását.

Szóltalanul, komolyan, — mint egy halálosan sebesült oroszán — állott előttem egy valóságos fejedelmi férfi. Arcának legkisebb idege sem mozdult; büszkén, méltóság'úljelen emel fel fejét, figyelemmel hallgatva végig tudósításaimat; csak nagy tiszta szeméi árulák el kedélyében a zivatart.

„Köszönöm, ezerszer köszönöm“ — mondá lassan, és jobbával kezemet megszorítva, balkezé-

Napirenden van az 1870-ik évi szeptember és octóber havi költségvetési előirányzat.

Halász Boldizsár: Kívánja, hogy a képviselők szeptember hógért is kapjanak diurnumot.

Elnök: Megjegyzé, hogy a most fennálló szabályoknál ezen indítvány ellenkezik s erre vonatkozólag a házszabályok illető §-át felolvassa.

Csernátony Lajos: Megjegyzé, hogy akkor, midőn a képviselők nem dolgoznak, ne is kapjanak diurnumot.

A ház ezután e kérdést elejti, s az előirányzott költség folyóvátételét elrendelék.

A napirend második tárgya az igazságügy-miniszternek következő határozati javaslata:

Hogy az első folyamodású bíróságok számáról és székhelyeiről szóló törvényjavaslat s az ezzel szoros kapcsolatban álló költségvetés előleges tárgyalására egy 20 tagból álló jogügyi bizottság küldessék ki, a mely e tárgyban legfőlebb Ti 5 nap alatt véleményt adjon.

Papp Zsigmond: Indokolja saját határozati javaslatát; párhuzamot von a saját és a miniszter javaslata között; czélszerűbbnek tartja, ha — a mint ő akarja — 20 tag helyett 27 választatik a bizottságba, mert így több érdek lehet képviselve: továbbá elkerülhetlenül szükségesnek tartja, hogy az elvek előre kimondassanak, melyek szerint a bíróságoknak el kell oszlatniok.

Ghyeczy Kálmán: Helyesli a miniszter határozati javaslatát, és azon elvből indulva ki, hogy czélszerűbb, ha elveket előre nem állapítunk meg, mert ez csak a bizottság tárgyalásait késleltetné, indítványozza, hogy Papp Zsigmond határozati javaslata most mellőztessék és csak akkor vétessek elő, midőn az illető bizottság betérjeszté jelenését.

Horvát Boldizsár igazságügy-miniszter: Indokolja saját határozati javaslatát. Azt tartja, hogy Papp Zs. javaslata nagyon megkötné már előre a bizottság kezét, s azért kéri a házat, hogy az ő javaslatát fogadjá el. A mi a bizottsági tagok számát illeti, hajlandó e számot 20-ról 25-re emelni, hogy így a vidékek érdekei lehetőleg kielégítést találjanak. Nagyon nagy számu bizottság csak késleltetné a tanácskozást.

A ház erre általánoságban elfogadjá a miniszter határozati javaslatát és mellőzi Papp Zsigmond módosítását.

A részletes tárgyalásnál

Mocsáry Lajos módosítványt nyújt be a miniszter határozati javaslatához, mely szerint 20-tag helyett 30 tag választatnék; a bizottság ne nevezetnék „jogügyi“ bizottságnak, és hogy a bizottság munkálkodására kiszabott 15 napi határidő helyett csupán e szó „mielőbb“ tétetnék.

Horvát Boldizsár igazságügy-miniszter: A két utóbbi módosítást elfogadjá, de elégnék tartja, ha 25 tagból áll majd a bizottság (Helyeslés.)

A ház erre elfogadjá a miniszter javaslatát a Mocsáry által ajánlott két utóbbi módosítással, és a miniszter azon módosításával, mely szerint a bizottság 25 tagból áll.

A ház szombatot tűzi ki a bizottság megválasztására.

Kerkápoly Károly pénzügyér bemutatja az 1871-iki évi előirányzatot. Beszédét elől megkezdették.

Kerkápoly Károly pénzügyminiszter beszéde

oct. 26 kán az 1871-iki előirányzat előterjesztésekor.

A t. képviselőháztól tegnap kért és nyert engedély folytán legyen szabad az 1871-ik évi előirányzatot a t. képviselőháznak bemutatni, s aztán a ház asztalára letenni. Ez alkalommal legyen szabad utalnom hivatalbeli elődömnök és helyről utolsó ízben főszólamlása alkalmával tett azon nyilatkozatára, melyben azon egyéni meggyőződésének adott kifejezést, hogy az 1870-dik, tehát a folyó évre szóló előirányzat már a ministeri előterjesztés szerint is tulment azon határon, melynek szem előtt tartása, az állambházatásban megtartandó rendes sulygeyen tekintetéből kívánatos volna, s hogy mindamellett is a t. ház azon ministeri költségvetést nem csak lejjebb nem száll-

vel pedig szeméit elfödve rogyott egy székre, fájdalmas hanggal sohajtván fel: „Charlotta!“ — „Isten ada, Isten elvevé!“

Ezalatt Napoleon barátai, Bazain tábornok és Danno miniszter, mindent elkövettek, hogy a Castelnau tábornok által kapott parancsokat teljesíthessék, melyek a francia hadseregnek Mexicóból való kivonása s Franciaországba való visszahozására vonatkoztak, a császárt és Mexicót a vad-szenvedélyek és párt gyűlölet által szédült ország önkényére hagyvtán.

A hadsereget Mexicó és Pueblába koncentrálták; a nyilvános pénztárokot kiraboltták; a fölösleges és el nem szállítható katonai eszközöket, fegyvereket összerontották, elégették, vagy Miksa ellenének eladták, s a kifosztott országot saját sorsára hagyták.

Reménylötték, hogy ily barbar eljárással rábírbatják talán Miksát, hogy az országot ő is oly gyáván, dicseletlenül oda fogja hagyni, mint a francia hadsereg, s Mexicót föl fogja majd adni.

totta, de sőt saját iniciatívája folytán még emelte több mint egy millió kétszáz ezer forinttal, azon felül, hogy a bevételeket is alább szállította, azok forrásai egyenmelyikének elenyészésével, nevezetesen a hírlapbélyeg eltörlésével, az ut- és hidvá-moknak ez év második felére elhatározott megszüntetésével, s több más efféle intézkedésekkel, minek folytán az előirányzatban nyolcz millió fölöző hiány állott elő a folyó évre, mely körülmény elődömnök aggodalomra adott okot.

E nézet és e tények alapján mondotta, hogy ha a következő, t. i. az 1871-dik évre, a kormány és a képviselőház a megkezdett uton tovább halad, a a kiadások előirányzatában vissza nem tér a szigorú takarékosággal azon útjára, melyet 1868. és 1869-ben követett, ugy az állambházatásban a sulygeyen megzavarása elkerülhetetlen. Ezen nyilatkozat okvetlenül kell hogy goldokozóba ejtette legyen egy utódját, mint az egész kormányt, s kell, hogy a képviselőház részéről is figyelemre legyen méltatva, annyival inkább, mert az aggály oly férfutól jött, a kit mind szakértelménél, mind azon körülménnyel fogva, hogy az ország pénzügyeit több mint három éven át vezeték, teljesen illetékesnek kell tekintenünk.

Még sulyosabbá lett ezen nyilatkozat későbbben az által, hogy a mit ő akkor előre nem láthatott, az országgyűlés üléséhezének további folyamán a tisztelt képviselőház több póthitel alakjában még 6.670.940 forintnyi kiadást szavazott meg, tehát több mint 7 1/2 millióval növelte azon deficitet, mely a pénzügyminiszter már nyit is aggasztá, felemelvé azt egész 14.895.498 forintra. Ha ily nyilatkozat után is mégis egy előirányzatot vagyok kénytelen a jövő évre bemutatni, mely nemcsak, hogy a kiadások alábbszállását nem mutatja, de sőt azokat njból emeli, még pedig 9.872.258 frittal, akkor érzem, hogy ennek igazolásával tartozom a t. képviselőháznak. (Halljunk!)

Előzőleg, s még mielőtt a részleteket kifejteném, legyen szabad abban keresnem némi igazolást, hogy az egyszer beállott deficitnek rögtön eltüntetése a legjobb akarat mellett sem lehetséges, kivévén azon egyetlen esetet, ha egyáltalában termékeiken czélokra lett volna a kiadásitöbblet előirányozva, olyanokra, melyeket csak akarni kell és fel lehet adni minden további következmény nélkül. De ha intézmények alapítottak a több kiadással, ha termelési kezdeményezések tétettek, akkor nem lehet a költségeit abban hagyni, ha csak romba nem akarjuk dönteni azt, mit a több kiadással előbb építettünk. Ismétlem: az egyszer támadt több kiadást eltüntetni könnyedén és rögtön kár nélkül nem lehet, még ha a kormány és képviselőház együtt akarnák is, és épen azért nagyon aggályos annak első ízben elődözése. A mit egyedül lehet tenni e szerint, az, hogy miután az előirányzott deficit eltüntetése rögtön nem esz-közölhető, a bevételekkel kell utánielni. Sőt többet mondok, a több kiadást nem csak eltüntetni nem lehet, de növekedését akadályozni sem. A mit egyszer elkezdettünk építeni, a mint egyszer intézményeket kezdtünk alapítani, azokat tovább kell táplálni. Innen van az, hogy a kiadások a jövő évre nem csak nem szállíthatnak le, de közel 10 millióval még emelkednek. Az egyedüli orvoslás tehát a bevételek megfelelő szaporításában áll. És valóban azon 9.872.258 frtyoi több kiadás ellenében itt előirányozva van 12.961.929 frt bevétel többlet. Tehát a bevételek előirányzatának többlete meghaladja a kiadások előirányzatának többletét és pedig 3.089.671 frittal. Ennek következtése az, hogy oly magasságban vevén fel a közügy járulékot mint a jelen évi, az eredményező hiány épen a mondott összeggel, tehát 3.089.671 frittal lesz kevesebb mint a mennyi előirányzatot a jelen éven. Ez magában véve örvendetes tünemény, a meny nyíben a deficitet nem tünteti ugyan el, de mégis leszállítja és pedig több mint 20 százalékkal. Ez uton fokozatosan haladva lehetséges lesz az előirányzatokból is végképp eltüntetni a deficitet a nélkül, hogy a megkezdett fejlődés megakasztatnék, de sőt a nélkül, hogy azt csak statarius állapotban is tartanók.

A kérdés csak az, ha vajjon a jövedelmeknek az érintett magasságban előirányzása olykép történt-e, hogy annak beálltára bizton számítani is lehet.

Bazain s Danno minden törekvését s rábeszélését azonban Miksa vas akaratján meghínsult; csaknem dühösen kiáltá egyszer Bazainnak: „Ha ti az országot szégyen s gyalázzal el is hagyjátok, én teljesíteni fogom kötelességemet, mint császár, halálig.“

Queretaróban, Mexicó egy kis mezővárosában, halt meg vértanuként, vele együtt barátjai s társai: Miramon, Mendez és Mejia tábornokok, kik őt utolsó perczig nem hagyták el.

Midőn a nemes és sokat próbált fejedelem halvány szeméi utójára tekintének a ragyogó nap sugarai közé, Páviai II. Ferenczel ő is felkiáltá-hata:

„Mindent elvesztünk, csak becsületünk nem.“

K. Gy.

bet? mert hiszen nincs könnyebb, mint magas jövedelmet előírni; de alig van nehezebb, mint magasan előírni jövedelmet be is szedni.

Az előírások természetesen alapja, t. ház nem lehet más, mint az előzőt éveknek eredményei. Szándékosan nem mondom, hogy az előzőt év eredménye, hanem az előzőt évek eredményei, — és pedig azért, mert ha csak egy évből indulnánk ki, megtörténhetnék, hogy ezen egy évben a véletlenek, esetleg igen nagy mérben játszódnak be, hibássá tételnék e részben legalább azon véletlenek által is alkotott eredmények alapján fektett előírászat. Legyen szabad a dolgot például illusztrálni. 1866-ban előírászat volt 123.435.256 ft. Egy véletlen, egy sajnós véletlen jött közbe, az akkori fagy, és az előírászat 123 millió helyett csak 104 millió lett a bevétel. Ha már most az előző év eredményére állva, az 1867. évre a szerint történt volna az előírászat, azt állítom, hogy az helytelen lett volna; mert igaz ugyan, hogy az az előév eredménye alapján nyugodnék; de az is igaz, hogy az eredmény nem a dolgok természetéből állott elő, hanem egy véletlen által idéztetett elő. Nem is történt ez így. Előírászat volt ugyanis 1867-re, az előév csak 104 milliónyi bevételnek dacára, 129.117.000 ft., tehát 25 millióval több, mint a mennyi volt az előév eredménye. És a következés mi lett? Aztalan, hogy azért, mert 25 millióval, tehát majd 25% val több lett előírászat, mint a mennyi az előév eredménye igazolt volna, nem jött be az előírászat jövedelem? Nem; a következés megmutatta, hogy a számítás nem volt helytelen, mert bejött 130.259.801 ft., és így még valamivel több, mint a magasabb előírászat.

Még egy kiáltó példát is hozhatok fel arra nézve, hogy nem szabad egyetlen egy év eredményére támaszkodni az előírászatnál. Az 1867-dik év bevétel csak 130 millió volt, — és mégis a következő évre, t. i. 1868-ra előírászat lett 141.623.000 ft-nyi bevétel, az első eredménynél hát ismét 11 millióval több, s ha figyelembe vesszük még azt, hogy a rendkívüli rovatában is előírászatot 17 és fél millióval 1868-ra tulajdonképp 28 és fél millióval lett több előírászat, mint a mennyi volt az 1867. évek eredménye. Mi lett ismét a következés? Az talán, hogy ezen roppant előírászatnak a valóság nem lett megfelelő? Nem; hanem az, hogy a valóság ezt is túlhaladta, mert a tetteges eredmény 1868-ban lett a rendes fedezet rovatában 158.785.600 ft., a rendkívüli rovatában pedig épen 24.797.000 ft., a kettő együtt 183.582.600 ft., oly bevétel, — a milyent Magyarország még nem látott sem azelőtt, sem azóta. Igaz, hogy e roppant bevételhez concurrált a mult is, nem csak az akkori évr; s épen azért mondom, hogy hiba lenne az előírászatot egyetlen évre alapítani. Mert ezen egy évben a jövőnek néha kárára néha előnyére esetleges okok közreműködésének nyomai mutatkoznak. — Ugyanezért, mert e véletlen a rendkívülieknek még inkább hat közre, részemről azokra nem is helyezek súlyt. Épen azért mert azok rendkívüliek és esetleges okoktól függők, consequentiát a multtól a jövőre alig engednek. Ha mégis kiemelem a rendkívüli rovat eredményét, azt csak azért teszem, mivel az egészen figyelmen kívül azon okból nem hagyható, mivel nem egyszer annak bevételeiből fedeztetik a rendes kiadásoknak egy része. Súlyt fektetek azonban főleg a rendes bevételek hullámszára. A rendes bevételek ezen hullámszára az említett három évben tetemes; 1866-dik évben 104 millió folyt be; 1867-dikben 130 millió; s az 1868-dik évben 158 millió. — A nagyobb eredményt 1867-ről 68-ra nem lehet pusztán a jobb év rovására róni; az is sokkal tett hozzá, de sokat tett némely törvényhozási és kormányzati intézkedés is. Bizonyos, hogy az egyik évről 26 millió lett az emelkedés, a másiktól pedig további 28, magáról azon már ugyis magasb pontról. És ezen 158 milliónyi eredmény volt az, t. képv. ház, a melynek alapjára kell vala helyzetnie az 1869-dik előírászatnak, ha az t. i. annak összeállításakor már ismerve lett volna. De bármily későn jött is a ház elé az akkori előírászat, akkor midőn az összeállított, az 1868-dik eredményt teljesen ismeri még sem lehetett. Innen van, hogy míg az 1868-dik előírászatban én egy rendkívüli batorságot és a várható eredménynek mindenesetre beható itéletéről tanuskodó előrelátását tapasztalom, 1869-ben azt látom, hogy nem lehetén többé számítani kedvező évre, sem a törvényhozási és kormányzati intézkedéseknek emelő hatására, mint a melyek már megtették a maguk hatását az — 1869-dik előírászat, távol attól, hogy megint merész emelést töltenek fel, az előév eredményével szemben — melyről újra is megjegyzem, hogy egész mérben akkor még nem volt ismerhető, — annak is mőgötte maradt; 1869-re ugyanis, a mint méltóztatik tudni, előírászat lett rendes bevételként a rendes fedezet czimén 147.539.600 ft midőn az előév tényleges eredménye utóbb 158 milliónak bizonyult be. Az 1869-iki előírászat ez szerint 10 1/2 millióval maradt mőgötte azon összegnek, melyet az előév 1868. tényleg hozott. Magyarazatul, újra s ismétlem, azon körülmény szolgál, hogy az elő-

írászat összeállításakor ezen eredményt még nem lehetett egészen ismerni.

Még nagyobb a visszalépés a rendkívüli bevétel előírászatánál, a hol rendkívüli fedezett előírászat csak 3 millió és valami lett, bár az előév tényleges bevételé, ha a multakra eső részt le is számítjuk vagy 12 milliót tett. Mi lett a következés? Az, hogy a fedezet előírászatának tulajdonképp nem feltétlenül szükségesnek bizonyult, 168 milliót tevén a tényleges eredmény. Ez az oka, hogy bár az előírászatban közel 13 millió deficit mutatkozott, az a valóságban nem következett be, sőt 9.638.000 ft több bevétel állt elő, annak dacára, hogy a kiadásokban közel 4 millióval túlhaladás állt be.

Már utolsó beszédeben említette is hivatalbeli elődöm, hogy úgy a mint a dolgok akkor mutatkoztak, nem lehetetlen, hogy az 1869-re előírászat deficit a valóságban elő ne álljon.

A pénztári eredmény alapján ő akkor számokat idézett, melyek csakis annyi értékkel bírnak, mint a mennyivel a pénztári eredmények alapján fektetett számítás birni szokott. Azon számadásra támaszkodva, a melyet, mint tegnap érintem, legközelebb lesz alkalmam a t. háznak bemutatni, most én annyit mondhatok, hogy a 147.539.600 forinttal előírászatot rendes bevétel valóságban 168.882.700 forinttal befolytunk bizonyult. E szerint többel, mint 11 millióval haladta meg az 1869-ki bevétel az azon évre a rendes fedezet czimén előírászatot. A rendkívüli fedezet előírászat volt 3.012.206 ft-tal; az eredmény lett 8.035.000 ft. Összes fedezet czimén előírászat volt 150.551.806 ft, valóságban befolyt 176.859.700 ft, tehát több, mint 16 millióval lett az előírászat födőzve; a miből egyenesen az következik, hogy az előírászatot 13.200.000 ft deficit helyett még fedezeti fölölegnek kell maradni, a minthogy maradt is 9.038.000 ft.

Ime, t. ház, ha az 1869-iki eredmények a mult májusban, mikor hivatalbeli elődöm amaz agyálát itt nyilvánította már végleg ismeretesebbek lettek volna, meg fogta volna az magát nyugtatni, miután az 1869-iki év eredményei azon év eredményeit, a melyre ő az 1870-iki előírászatot fektethette, ismét egészen oly igen meghaladták. Igaz, hogy 1870-re 5.296.786 ftal volt több előírászat, mint a mennyi az 1868-iki eredmény indokolt; méltán aggodhatott tehát a pénzügyminiszter ily nagy többleten. De az 1869-iki év már ama többletet mutattván fel, ez az akkor kimutatott deficitet eltünteti. Nemcsak, de a rendkívüli szükségletnek későbbben felemelt rovatánál előállt 760.000 ft-nyi különbözetet is leszállította négy millió 791.400 forinttra, úgy, hogy ha az 1869-iki eredmény alapján állunk, ha ezt helyettesítjük az 1868-iki eredménynek s erre fektetjük át az 1870-dik évi előírászatot, akkor a 14.895.428 ft-nyi deficit, mely azon előírászatban mutatkozott, leszál a mondott 4.742.914 ft-ra. Ez lenne azon deficit, mely 1870-re várható, de csak ha az 1870-dik év nem marad mőgötte az 1869-ikének, ha mindazon bevételék, melyek előírászatba vannak, különösen a rendkívülieknél, be is fognak folyni, ha nem mutatkoznak kiadások az előírászatot kívül is.

Ugy de ez esetek nem állnak mind be, — nem állnak pedig jelesen azért, mert előírászat lett ez évre többek közt a közös aktívák alapján 3.512.705 ft, oly összeg, mely közbejött okok miatt, a melyekről más alkalommal lesz szereztem szólni, eddig be nem folyt, s kétséges, vajjon befoly-e ez évben. Ez egy elmaradt rendkívüli bevétel ismét alkalmas emelni ama leszállított hiányt, mely így megint több mint 8 millióra fog ismét emelkedni. Ide járul, hogy ez idén a költségvetésen kívül is kelle vagy 700.000 ft-nyi fizetést teljesíteni, annak folytán, hogy 67-ben a pénzügyi kezelés megosztása alkalmával átvevő dohányszállítás árában egy eddig ki nem egyenlített tételt kellett kiegyenlítenem. A követelés 900 és néhány ezer forint volt, közel egy millió; 700.000 ft-tal végre kielégíttem.

Ennek is számbavételével közel 9 millió azon deficit, mely előrelátható azon esetben, ha az 1870. évi jövedelem úgy fog állni, a mint állott az 1869-ki, ha azt se meg nem haladja, se mőgötte nem marad.

Ha azonban, t. ház, mi nem lehetetlen, bevételeinknek azon folytonosan emelkedő irányzata, melyet 1866—69-ig tapasztalhattunk, és a melyet most számokban is felmutatni szerencsém volt, jövőre is megmarad, és a valóban beálló hiányt kisebbbedhetik, sőt el is maradhat, mint megfordítva az sem lehetetlen, hogy nem érvén el a folyó év a multnak eredményét, a tényleges hiányt is mehet az említett összegben. Ha nem is merem biztos kijelentésbe helyezni a viszonti emelkedést, azt mégis, hogy szinte legyenek, még sem tartom valószínűtlenné és pedig azért, mert ha a kivételesen dűs 68. után a minden tekintetben igen közepes körülmények közt lefolyt 69-ben még a rendes fedezet rovatánál is 10 1/2 milliónyi többlet állt ki, akkor nem minden alap nélkül lehet reményelni, hogy szemben 1869-el 1870 is fog emelkedést mutatni; nincs tehát miért aggodni, s ezt nem ok nélkül mondom, hanem tekintettel az eddig lefolyt havak eredményeire. Az évek őthato-

da ngyszólván lefolyt, s ezen őthatoiban nemcsak teljesíteni bírtuk minden költségeinket, de pénztáraink mai állapota mellett minden agyál nélkül nézek november 1-jének elébe is, mely pedig a magyar pénzügyminiszternek nem könnyű nap, mert ekkor a rendes kiadásokon kívül még 5 millió 800.000-nél több urbéri váltásági járulékot is kell kifizetni részint kamatokban, részint a kiesorsolt kötvények fejében. E szükséglet már most födőzve van; utolsó nagy kiadás ez, melyet ez évben kell teljesíteni. (Folytatjuk.)

Legújabb táviratok.

Berlin, oct. 29. Mint hírlik, Páris bombázataása kedden fog megkezdődni. A Versaillesben tartott ministeri értekezletek az esetleges békekötéssel is foglalkoznak. A porosz social demokraták elhatározták, hogy a legközelebbi képviselőválasztásokban nem veendnek részt.

München, oct. 27. (8 óra 25 p. d.) A tegnap ide érkezett hírek szerint, melynek a Werder tábornok hadteste által 21. és 22-én vívott csatákról szólnak — constatálódik az, hogy a badeni hadosztály megbízását nem éppen az adott utasítás szerint vitte végbe, mi által a többi csapatok működése is megromlott. Bayer tábornok igen előre nyomult és a francziák által jobb oldalán és homlokban megtámadtatott és jelentékeny veszteséggel veretett vissza Rannezból és Voreyból. A visszavonuló csapatokat 3 óránál tovább üldözték a szabadlövészek és erősen lödözték azokat. A badeniek vesztesége 1 őrtiszt, 46 tiszt és 1300 ember, a francziáké nem tudatik.

München, oct. 27. (4 óra 40 p. d. u.) A versaillesi főhadiezállásról távirják, hogy a párisi őrség 3 nap óta szokatlan erős mozgásban van minden ponton és reggeltől késő éjjelig hadmozdulati gyakorlatokat tesz. Az erődök tüzésége lövésének czéljúl részben az ellenséges előőrsőket, részben az ellenség által felállított útvegt tütze ki, mi által igen gyakran kárt okoz. E tények következtében tegnap hadi tanács tartott. Főparancsnoksági rendeltetre minden előőrs megkésztetett és a lötyárból egészen visszavonatot, az előretolt csapatok futárok által visszahívták, mert nagyobbsszerű kitöréstől tartanak.

Tours, oct. 28. Egy baseli sürgöny e hó 27-ről jelenti: A badeniek Besançon és Montbeliard között teljesen megvertek. 53 kocsit sebesültekkel hátrahagyva, Schweizba menekültek, a hol lefegyvereztettek és Porrenoyba küldettek.

A csataterőről.

Berlin, oct. 28. (Hivatalos.) Metz kapitula-tiója 27-én este iratott alá. Metz városa erődei holnap szállattak meg. A foglyok száma 73.000; köztük 3 marsall, és 6000 tisztnél több. Ma itten dalmi lövészek tetettek.

Berlin, oct. 27. (Hivatalos.) A király táviratilag jelenti: Ma reggel Bazaine hadserege és Metz capitulált. 150.000 fogoly, ezek között 20.000 sebesült és beteg. Délután a hadsereg és helyőrség leteszi a fegyvert.

Berlin, oct. 28. Mint hírlik, a metzi várban szákmányul esett: a legnehezebb kalibertű 4000 ágyú, sok vontesővű ágyú, számos mitrailleur, száz ezer drb. chassepot-fegyver. A kórházban 4000 ember van. Az elfogottak között vannak: Bazaine, Lebouef, Frossard, Boyer és 30-nál több más tábornok.

Mint hírlik, a kapitulációt Bazaine összes haderejének kirohanása előzte meg. A Metzbe való élelem szállítás táviratilag rendeltetett el minden irányban. — Berlin nagyszerűen kivilágítatot.

München, oct. 27. A hadtestek kiegészítésére szolgáló csapatok atánkűldése felfüggesztett, mintbogy a vasut készen tartatik a porosz csapatoknak Metzből Párisba szállítására.

Berlin, oct. 28. A „Staatsanzeiger“ Metz kapitulációjáról szólván, ezeket mondja: Katonai és politikai szempontból most már szükséges, hogy Metz mint végleges védgát a németek kezében megtartassék.

Berlin, oct. 28. A „Corresp. Berlin“ jelenti: Napoleon, kinek egészségi állapota enyhébb éghajlatot igényel, nov. hó folyamában Wilhelmshöhet alkalmasint Elbával cserélendő fel.

Berlin, oct. 28. A „Bürsen Zig“ jelenti: Versaillesből 25-ről kelt megbízható tudósítások szerint az ostromló ágyúk Páris előtt ama napig 30 hűjján mind fel voltak állítva. A bombázás november 1-jén fog megkezdetni. A király vasárnapra isteni tiszteletet rendelt el az összes hadseregért.

Tours, oct. 24. (Hivatalos.) Egy kormányi rendelettel Páris volt maireje Ranc az összes köztársasági területen az általános közbiztonsági szolgálat igazgatójává nevezetik ki.

Flórencz, oct. 26. Az „Opinione“ jelenti: Thiers — menedéklelvél elátva — Párisba érkezett s miután az ottani kormányval értekezett — onnan a porosz táborba fog menni. A nevezett lap szerint azt hiszik, hogy a francia kormány hajlandó volna fegyverszünetet kötni azon feltétel alatt, hogy azáltal a béketárgyalásoknak fenntartott egyet-

len kérdésnek se praedjudikáltassék. Bismarck nézeteit még nem ismerik.

Németországi táviratok birképen említik, hogy ott azt óhajtanak, miszerint a fegyverszüneti kikötésekbe — katonai érdekből — a határ-igazítás elvét is felvennék. Angolország javaslata határozatlanul van tartva, és az nem praedjudikál sem a fegyverszünetre, sem a békére vonatkozólag bármely kérdésnek is. —

UJDONSÁGOK.

— A magyarországi kath. egyház autonómiaját szervező gyűlés megválasztott tagjai: A z erdélyi püspöki megyéből világi képviselők: Mikó Mihály, Marosszék főkirálybírája, hilibi Gál János, a m. k. curia legfőbb ítélőszékénél az erdélyi osztály bírja, Ugron Lázár, országgyűlési képviselő, Gajzágó Salamon a k. főszám-szék elnöke, b. József Lajos, v. b. t. tanácsos, az erd. róm. kath. id. bizottmány helyettes elnöke. Papi képviselők: A gyula-fejérvári érseki megye részéről: Szabó János, n. várad g. sz. kanonok. Az erdélyi róm. kath. püspöki megye részéről: Veszély Károly, pápai praelatus és m. v. sárhelyi plébános.

— A kamatos pénztári jegyek kibocsátása nov. 1-én fog megindulni, s a hitelbanknak már nagyobb értékű mennyiség van átadva. Ezen intézetet van megbízva a kezeléssel, mely viszont érintkezésbe tette magát minden solid hazai pénzintézettel. Mint tudva van, az 1870-ki XI. törvény-cikk hatalmazta fel a pénzügyért ily pénztári jegyek kibocsátására, hogy a helyegek, illetékek, díjak stb. hátrálékaiból származó biztosított követeléseit alapján 14.856.642 ft erejű bocsátáshozon ki szükség szerint. Egylőre 8.224.000 ft érték hozatik forgalomba 1000 és 100 ft-os utalványokban, míg az 50 ft-os későbbre marad. A kérdéses jegyek előmutatóra szólnak, kamatoznak, s a kamatláb koronként fog megállapíthatni és közzétetni. Jelenleg 5% per cent a kamat, s így az 1000 ft-os jegyek értéke naponként 15 ft, a 100 ft-osoké pedig 1 ft 50 krral növekedik. Félév alatt lejárnak, mikor az állami és hitelbanknál kamatostól bevéltatnak. A kir. pénztárak és adóhivatalok a lejárt előtt is bevéltják kamatostól, föl-téve, hogy a befizetendő összeg a pénztári jegy névértékénél és a lejárt kamatot számítva nem kisebb, mert részbeni főváltásnak és visszafizetésnek a lejárt előtt nincs helye. — Azok, kik az állam iránti tartozásait ily jegyekben törlesztik, a fizetés alkalmával kötelesek a pénztári jegy hátrára fölírni nevüket, a beadás napját és lakhelyüket.

— Haynald István főmérnök ur, mint halljuk, a k. monostori gazd. tanintézetre vonatkozólag azt a fölterjesztést tette a miniszteriumnak, miszerint kérdéses tanintézet ne a régi leéggett, u. n. dézmacsúr helyére építtessék, mint eredetileg tervezve volt, hanem alól, mindjárt az országút mellé; ezáltal az eredetileg tervolt 80 ezer ft helyett csak 58—60 ezer ft lenne szükséges.

— Az országos magyar gazdasági egyesület által kezdeményezett sajt-, turó- és tejtermékek kiállítás, melyre a kormány részéről nagyobb számu jutalmak tűzettek ki, f. é. november 3—12. napjain fog Pesten a magyar gazdasági egyesület köz-telkén megtartani. Az ezen kiállításra szánt tárgyak f. é. octóber végéig s legfeljebb a kiállítás megnyitására kitűzött napig, azaz f. é. november 3-ig küldendő be az országos magyar gazdasági egyesület töllo-nti köztelkére Pestre.

— (Beküldett.) Haynald István főmérnök ur kéri, miszerint a Gyulafehérvár és Abrudbánya között közlekedő utvonatra becses figyelmét kiterjeszteni méltóztatassék.

× Több vidékről vett tudósítások szerint az idéni szűret a Királyhágón inenni részekben is egyáltalán gyengén ütött ki. A mustok gyengék s majdnem ibatatlank a savanyúság miatt. A híres Kis Küküllőmenti borok se képeznek kivételt.

× Grün Izrael „Erzsébet“ nevű kis gözöve már régóta uszál a Maroson, s néhány nap óta Alvincznel vetett horgonyt. A kis hajó igen csinos, azonban csak személyszállításra alkalmas. Hat embernek van benne izletesen berendezett hely.

(—) Lapunk 128-ik számában közöltük volt tks. Bányai Vitális ur azon levelét, melyben az országos honvédséggyűző egyeslet számára 10 főt küldött be szerkesztőségünkhez; azonban a levél elejéről, mint a dologra nem tartozót, kihagyttunk volt pár sort, melyeket most a fölreértés ek kikerülése végett ezennel közlünk. „T. szerkesztő ur! Valamint egyfelől mélyen sebzil lelkemet kormányunknak azon eljárása, hogy az 1848-9-ki honvédeket honfi kötelesség szerint erkölcsi elismerésben részesíteni nem kívánja, másfelől enyhítőleg hat reám stb.“ (Lásd a „Kol. K.“ 128. számát).

× Beder Károly és Zeyk Antal, valamint társai között fenforgó bűnper tárgyában, mely már a nyilvánosság előtt is eléggé megburcoltatott, Kolozsvár város törvényszékétől egy vizsgálóbíró és közügyész Alvinczre szálltak ki, hogy a helyszínen sikeresebben folytathassák működésüket. Reméljük, hogy a kiszallott bíróság több eredményt fog felmutatni, mint elődei.

(—) Szerencsétlenség. Közlekedő Alvinczen egy kis gyermek töltött fegyverrel játszva, agyonlőtte a szolgabíró telkén tartozkodó hajdu 10—12 éves leánykáját.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Beküldetett.

A delicat Revalosciere du Barry minden betegséget gyógyít, mely a gyógyszernek ellentállt, u. m. gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, hüghólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emésztéshányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vízkört, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzugást, emélgést és hányást még a terhesség alatt is, hügyfeszít, bűskomorságot, sorvadást, csúzt, köszvényt, sárgaságot gyógyít. —

72,000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak, áll rendelkezésre, melyekből kívánatra kivonatok ingyen szolgáltatnak. Táp-lálóbb a húsán, s úgy felnőttek mint gyermekek-nél 50-szer megtakarítja a gyógyszerek árát.

Gyógy. sz. 68.471. Prunetto (Mondovi mellett) 1869 október 26-án.

Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodálatos Revalosciere du Barry-t használok, az az 2 év óta, aggkorom nehezségeit nem érzem többé, sem 84 éveim súlyát. Lábam ismét egyenesek; szemem oly jók, hogy nincs szükségem szemüvegre; gyomrom erős, mint 30 éves korom-

ban. Szóval megfiatalodottnak érzem magam; hit-szónokok, gyónást hallgatók, beteget látogatók, meglehetősen hosszú utakat teszek gyalog, értelmem tiszta, emlékem tüde. Kérem önt, tegye e nyilatkozatot közzé, a hol s a mint akarja, önnök köteles szolgálja

Castelli Péter abbé
bach.theol. és prunettói plébános,
mondovi kertület.

Sternor J. L. népiskolai tanító.

1/2 fontos bádög szelencében 1 frt 50.
1 1/2 frt 50 kr. 2 1/2 frt 50 kr. 5 1/2 frt 10 frt —
12 1/2 frt — kr. 24 1/2 frt — kr.

Revalosciere csokoláde táblákban:

12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. **liszt alakban** 12 csé. 1 ft 50 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr. 288 csé. 20 frt — kr. 576 csészére 36 forint.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmidgasse 8. Pesten Töröknel, Kolozsvárt Kronstädter Józsefnél, és Binder K. gyógyszerésznél a Szentháromság, a városi Redoutte során. Debreczenben Borsos Ferencznél, és mindennél postai utánvét mellett.

(488)

(3-3)

Hirdetés.

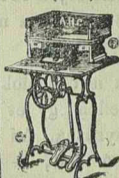
A kolozsvári állami tanítóképzőben 21 személynek élelmezése és az azokra való mosás nyilvános árlejtés után kiadatik. Vállalkozni szándékozók értesítenek hogy: 1) Az élelmezés miként a mosás külön is felvállalható. 2) Az élelmezéshez szükséges terítéket az intézet adja. 3) Az élelmezést felvállalónak ad az intézet egy konyhát, kamarát és egy szobát. 4) A mosás az intézet helyiségén kívül történik. 5) Vállalkozók ajánlataikat **f. évi nov. 4-ik napjáig** adják be gondnok Olasz Károly urhoz.

Részletesebb értesítést addig is nyerhetni igazgató-tanács tag Simon Elek urnál.

Az igazgató tanács.

(502)

(1-6)

Csak nagyban!

VARRÓ-GÉPEK

minden eddig létező rendszer szerint, továbbá:

gomblyuk-gépek,
cipő szegő-gépek,
fűzőlyuk-gépek,
fodrozó-gépek.

CURJEL ALBERT H.
Bécs,

Mária Hilferstrasse 70.

Hirdetmény.

A m. k. honvédelmi miniszteriumnak folyó év február hó 7 kén 1983 sz. a. rendelete alapján mely az alóli honvéd huszár század irodájában (külső farkas-utca 181-ik szám) bármikor megtekinthető, e századnál még 20 honvéd ló van az említett miniszteri rendeletben foglalt feltételek mellett kiadó.

Mindazok tehát, kik ezen használatra kiadandó lovak közül átvenni hajlandók, felhívtnak magukat közvetlen vagy közvetve alóli század parancsnoksággal érintkezésbe tenni.

A m. kir. 13-dik (kolozsi) honvéd huszár század-parancsnokság.
Rösler Alfréd, honv. huszár hadnagy.

Sz. 1143 1870

493

2-3

Hirdetmény.

A. M. Ujvári m. k. sóbánya hivatal részére az 1871-ik évben szükségelt tölgy, vagy csere épület fa beszerzésére, jelen év **november hó 14-én irásbeli** (Offert) árlejtés fog tartatni, melyre minden részt venni kívánó, irásbeli ajánlata beadására tisztelettel felszólítatik. A szükségelt fedezése áll:

50 darab	3° 4' 6"	hosszu	9/10"	vastag
30 "	3° 3' 0"	"	"	"
60 "	2° 4' 0"	"	"	"
200 "	2° 2' 0"	"	"	"
900 "	1° 1' 0"	"	8/9"	"
800 "	bükkfa deszka	2" h. 2" v.	10/12"	sz.
500 "	tölgy sasfa	1° 3' h.	6/7"	vastag

a nevezet csere vagy tölgy épületek, négy oldalán durván zsinor után, ép egészes fából kell lenniök, ugy a bükkfa deszkák és a sasfák is.

A szállítványnak jövő év 1871-ben április havában kell megkezdődnie, és ugyan ez év augusztus havában bevégtetnie lennie. Az irásbeli ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátottnak kell lennie, tisztán kifejezve ugy az árát mind pedig a mennyiséget, a melyre az ajánlat tételik, és végül az ajánlatok 1870 év november 14-én reggeli 9 óráig alóli m. k. sóbánya hivatalnál beadva kell lenniök, azon időntuli befolyó ajánlatok nem fognak tekintetbe vevődni.

A m. k. Sóbánya hivatal
M. Ujvárt, 1870 október 22-én.

NEM HIYATALOS.

(500)

(1-*)

Csemegék!!!

Van szerencsém a n. érd. közönségnek tudtára adni, hogy alant jegyzett csemegék friss minőségben megérkeztek.

Hires Suchard chokolad és chokoladbonbonok font számra és ékített szép **katulyákban**. **Görzi gyümölcs** és **zöld narancs**, malaga-szőlő, datolya, hajas mandula, skatulyás füge, amerikai dió, török- és olasz mogyoró; **Mostarda** — befőtt, font számra, **Birsalmasajt**, **Persicat**, görzi száraz gyümölcsök, ugymint szilva, körtve, ősi baraczk, füge, meggy és cseresnye. **Maroni**. **Thea kenyér**, török puliszka, **Rum** és **Thea**, **külömbféle liquerek**. **Asztali és dessert borok**. Francia és magyar pezsgők. **HALAK** ugymint: **Tekercs angolna**, orosz hal, **tengeri pisztrang** ezetben, **pisztrang** olajban, **Lazatz**, többféle sardiniak, **Hering**, **Ikra**, **Mix Pielez**, olasz saláta. **Magyar, francia és angol mustár**. **Sonka főve és főtelen**, nyelv, sonka és nyelv kolbász és egyéb húsneműk. **Strassburgi pástétom** porcellán bádogokban.

SAJTOK: **Brie**, **Ementhali**, **Chester**, **Eidami**, **Romadour**, **Neufchattel**, **Parmasan**, **hollandi tejsajt** és **Groi**. **Beafsteak**, **Soya Sauce**, **Salad-Cream**.

A TÖBBI CSEMEGÉIM jövő hét folytán érkezendek.

Fennirtt cikkek postán is küldhetők.

KARVAZY GYULA.

DITMAR R.

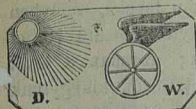
lámpa- és éroz-árak-gyára Bécsben

tudatja, miszerint új árjegyzékének kiadása megkezdett. **Olcsoobb és jobb gyártmány mint minden versenyzőé.**

Ajánlatra méltó:

Új és kitünően szerkesztett **Ditmar szabadalmazott-körben-égő**, **Jupiter-égők** lapos bélével, **Argandláng** előállítására.

A t. c. közönség érdekében, kérem tudomásul venni, hogy minden égők mellékelte gyárjegyet viselik. (378) (16-16)

(469)

(3-3)

Nők figyelmébe!

Spécifique le meilleur et le plus utile pour toilette d'hommes et de dames. Veritable poudre cosmétique de Lyon, qualité supérieure pour la conservation et la régénération du teint.

L'usage de cette poudre cosmétique, dont l'efficacité est bien connue, est de l'utilité et de l'innocuité la plus parfaite, aussi bien comme préservatif que dans un but d'entretien. Elle est surtout recommandable pour le teint des femmes.

On s'en sert d'après le procédé suivant on plonge un peu de coton fin dans la poudre à l'état sec, et l'on en frotte légèrement et également le visage, le cou et les bras. L'effet désiré se produit immédiatement.

On garantit la promptitude et l'innocuité de l'action de ce cosmétique.

Prix d'une petite boîte: 2 francs.

Prix d'une grande boîte: 3 francs.

Dépôt principal for Transylvanien a Clausenbourg, chez **JULES KARVAZY**.

Ezen kitényő piperezser Kolozsvártt **KARVAZY GYULA** LÁNÁL mindig kapható: kis doboz ára 80 xr. o. é. 1 nagy doboz-
nak 1 frt 20 xr. o. é.

Legolesobb időtöltés!!!

10.000 kötet! **STEIN JÁNOS** 10.000 kötet!
kölcsönkönyvtára

Kolozsvártt, bel-középutca 456 szám.

A hosszú téli esték unalmának elűzésére bátorodom a t. közönségnek

kölcsönkönyvtáramat

ajánlani, mely a magyar, francia és német regényirodalmat, mintegy **TIZEZER KÖTETTEL** képviseli és az irodalom ezen ágának legujabb s legjelesebb termékeivel folyton szaporítottatik.

Az előfizetési árakat oly előnyökre szabtam, miszerint a kevésbé vagyonosoknak is lehetővé tételik az előfizetés, s ez által a valóban **legkellemebb és legolesobb időtöltésnek** megszerzése. (499) (1-9)

Az előfizetési árak következők:

	1 óra	1/2 évre	1 évre	biztosíték
1 munkáért, mely 4 köt. áll	1 f. 50 k.	5 ft.	8 ft.	5 ft.
8-10 kötetből	2 f. —	7 ft.	12 ft.	10 ft.
1 kötetért	— 60 k.	—	—	} 2 ft.
2 kötetért	1 f. —	—	—	

A könyvek, az ünnep- és vasárnapok kivételével, naponként kieserélhetők.

Vidéki előfizetőknek más alkalom hiányában postával küldöm a könyveket.

Ha valaki a fentebb elsoroltaknál nagyobb mennyiségű könyveket kívánna kivenni, nagyobb családok részére, vagy vidékre, ily esetben aránylagosan a legjutányosabb feltételek eszközölhetők. —

STEIN JÁNOS.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi uton gyógyít a nehezkör valódi orvosa **Dr. Hillisch O. Berlinben**, jelenleg Louisenstrasse N. 45. Eddigél 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) (77-156)

Teutsch J. B. fűszer-, anyag-, festék-, bőr-, gyapot-, mag- és papírüzlete.
Wheeler és Wilson féle ered. amerikai varrógépek.
Howe gépek raktára szabók, cipészek és szűgyártók számára.

(387)

1/11

(3-*)

Teutsch J. B.

Segesvártt.

RAKTÁR

cs. kir. kivál. szab.

Teutsch J. B. Segesvártt legelőbbör alapított rövidáru roktára, (diz., porzellán-, tükör-, finom üvegáru- és kézműárakkal egybekötve)

Nagy lámparaktár.

automat-gőzmosógépekből

Bode Miksa és társa főengedélyestől Európa-számára.

Az automat-gőzmosógép minden szövetet megtisztít, legyen az bár a legvastagabb pokrocz, vagy a legfinomabb csipke, minden munka, minden vegyszer nélkül csupán szappannal és víz alkalmazásával.

Ruhafacsaró gépek, Mangorlók, Hab- és tejfőlvérő gépek Hűsvágó gépek, Szab. Laskavágó gépek.

Golyókávéégető szeszszel.

burgonya- és almahámzó gépek.

cs. kir. szab. **naranshámzó gépek**, ajánlhatók csinoságuk és iratességük miatt, s egyetlen eszközök a narancs nedvesítés nélküli hámozására. Cs. kir. kiv. szab. **léghőri vaj-gép** kezességgel, hogy minden évszakban tiszta édes tejből 15 perc alatt vajot ver.

Ezen vajgép megbecsülhetlen előnye, hogy a savó tökéletes édesnek marad.

Heilbronni gőzfőzőfazekak.

Kávégépek, kávéörlok, cukortörök, forgó reszelők, különösen torma reszelésre, mert a reszelőp fedett, s a torma csipőssége nem alkalmatlankodhatik a szemnek.

Árjegyzetek bérmentesen. Használati utasítások ingyen. A varrógépek házhozszállítása ingyen.

Megrendelések az összeg utánvétele mellett pontosan teljesíttetnek.

TEUTSCH J. B. Segesvártt.

(501)

En Rix Vilma,

(1-12)

ezennel nyilvánom, hogy mint bold. dr. Rix A. özvegye nyolcz év óta egyedüli készítője vagyok a valódi, hamisítatlan eredeti-Pompadour-pastának, egyedüli én undván a titkot és készítem. Ezennel közzétve, hogy említett Pompadour pasta ezentul csak lakasomon Bécs, Leopoldstadtt grosse Mohrengasse 14, 1. Stiege, Thür 62 lesz valódi kapható, övom annak bárki mástól vásárlását, mintan jelenleg sem fő- sem fők-raktárt nem tartok és minden eddigi raktárt az előjött hamisítások miatt feloszlattam. Valódi Pompadour-pastam, csoda-pastának is nevezve batását sobasem téveszti; az eredmény minden várakozást felülmúl, egyedüli biztos szer gyors és tökéletes elűzésére minden arcküszörök, szömölcsök, szepő májfelt és pattanasoknak. A garancia oly biztos, hogy eredménytelenségénél a pénz vissza adatik. Egy köcsög ezen kitényő pastából 1 frt 50 kr.

Hálánylatkötetők közzé nem tételnek, BCI, Cui, Narac

Tölgyfa 1000 szál,

többnyire 16-18 hüvelyk átmérőjű, a legjelebb, szép egyenes fák, vasut-hoz, épületekhez, nagyobbszerű hidakhoz valóik, Kolozsvártt közepén, **országtól és vasut mellett**, a legelőnyösebb fekvésű helyen, honnan az elszállítás könnyen eszközölhető, kedvező feltételek mellett eladó. Ugyanott: **Olfaik nagyobb mennyiségben**, és pedig a legelső minőségű, jó záraz, hasogatott tűzifa szintén tömegesen eladó. A feltételek iránt értekezhetni tulajdonos **Halmágyi Sándor**-ral Kolozsvártt, külső-monostortczai 181 sz. a háznál.

(494)